

Saksframlegg

Arkivreferanse: 2025/1257-1

Saksbehandler: Jørn Tore Steinslien

Behandling

Saksnummer	Møtedato	Utvalg/Råd
34/25	10.10.2025	Planutvalget
61/25	23.10.2025	Kommunestyret

Revisjon av forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Gausdal kommune

Kommunedirektørens forslag til innstilling:

1. Forslaget til revidert forskrift om vann- og avløpsgebyrer sendes til relevante organisasjoner på høring. Samtidig legges det ut til offentlig ettersyn på kommunens hjemmeside.
2. Høringsfristen settes til 6 uker fra utsendelsesdato.

Planutvalgets behandling av sak 34/2025 i møte den 10.10.2025:

Behandling

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Forslaget til revidert forskrift om vann- og avløpsgebyrer sendes til relevante organisasjoner på høring. Samtidig legges det ut til offentlig ettersyn på kommunens hjemmeside.
2. Høringsfristen settes til 6 uker fra utsendelsesdato.

Kommunestyrets behandling av sak 61/2025 i møte den 23.10.2025:

Behandling

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Forslaget til revidert forskrift om vann- og avløpsgebyrer sendes til relevante organisasjoner på høring. Samtidig legges det ut til offentlig ettersyn på kommunens hjemmeside.
2. Høringsfristen settes til 6 uker fra utsendelsesdato.

Vedlegg

- 1 Forskrift om vann- og avløpsgebyrer 2026

SAMMENDRAG

For å finansiere kontroll/utskifting av eldre vannmålere foreslås det å innføre et gebyr for leie av målere. Dette sammen med innføring av obligatorisk bruk av vannmåler for alle nye abonnenter, krever at gjeldene forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Gausdal kommune revideres.

Forslag til endret forskrift sendes til relevante organisasjoner på høring, og legges ut til offentlig ettersyn på kommunens hjemmeside.

SAKSOPPLYSNINGER

Den lokale forskriften om kommunale vann- og avløpsgebyrer gir bestemmelser om beregning og innbetaling av gebyrer som abonnenter tilknyttet kommunens nett skal betale for vann- og avløpstjenester. Gjeldene forskrift ble sist revidert av kommunestyret 28. januar 2016, sak 2/2016.

Bakgrunnen for foreliggende revisjon er vedtaket i kommunestyret 15. mai 2025, sak 36/25:

1. Det innføres et krav om å installere vannmåler for alle som tilknytter seg det kommunale vann og/eller avløpsnett etter 01.01.26. For eksisterende abonnenter videreføres ordningen med at det er frivillig om du installerer måler og betaler forbruksgebyr etter målt eller stipulert forbruk.
2. For å tilfredsstille krav satt i forskrift om krav til vannmålere, starter Gausdal kommune utskifting av de eldste vannmålerne.
3. «Forskrift om vann- og avløpsgebyrer i Gausdal kommune» revideres. Det fremmes en egen sak for kommunestyret om dette. Forskriften behandles i planutvalget før behandling i kommunestyret. Det fremmes samtidig et forslag til om finansieringen skal skje ved årlig leie / gebyr for den enkelte vannmåler, eller dekkes gjennom selvkostregnskapet.

Innføring av obligatorisk vannmåler for alle nye abonnenter og eventuell innføring av gebyr for leie av vannmålere, krever en forskriftsendring ettersom gjeldene forskrift ikke har bestemmelser om dette.

Kommunen er gjennom lovverket pålagt å gjennomføre en kontroll/utskifting av eksisterende vannmålere. Kommunen har i dag rundt 2000 vannmålere, så dette er en jobb som vil kreve betydelige ressurser. Dette arbeidet må finansieres enten gjennom at det innføres et gebyr for leie av vannmålere eller at kostnadene fordeles på alle abonnenter gjennom selvkostregnskapet.

Av forurensningsforskriften § 16-4 andre ledd framgår det at både kommunen og den enkelte gebyrpliktige kan kreve at årsforbruket skal fastsettes ut fra målt forbruk, at den enkelte gebyrpliktige selv må bekoste slik måling, og at målingen må utføres med vannmåler etter kommunens anvisning.

I Gausdal har ca. halvparten av abonnentene installert vannmåler. Dersom kommunens kostnader til innkjøp og oppfølging av vannmålere fordeles jevnt på alle abonnenter over

årsgebyret, er det ikke i samsvar med ordlyden i forurensningsforskriften om at den enkelte gebyrpliktige selv må bekoste en slik måling.

Interesseorganisasjonen Norsk vann skriver bl.a. følgende på sine nettsider: *«Hvis kommunen velger å inkludere vannmålerleien i vann- og avløpsgebyret mener direktoratet at det må skilles ut som en egen kategori innenfor va-gebyret, som kun kan kreves av abonnenter som har installert vannmåler.»*

Kommune har bedt advokatfirmaet Guttorm Jakobsen AS om en vurdering, og de skriver i sitt tilsvarende: *«Siden forskriften angir at den enkelte gebyrpliktige må bekoste slik måling, er det ikke i samsvar med rammeforskriften dersom kommunen ikke har en egen kategori for utgifter til vannmålere.»*

«Vår anbefaling er derfor at kommunens gebyrforskrift endres ved at det gir en tydelig hjemmel for gebyr for leie av vannmåler.»

Det følger av forurensningsforskriftens § 16- 1 at vann- og avløpsgebyrene ikke skal overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren.

Ringebu, Øyer og Lillehammer har alle innført leie av vannmålere. De følger litt forskjellige kriterier for størrelsen på gebyret, men det ligger i området fra ca. kr. 400,- til ca. kr. 1900,- pr år.

VURDERING

Kostnader med kontroll og utskifting av vannmålere knyttes direkte opp mot den enkelte måler. Det vil derfor ikke være i samsvar med forurensningsforskriftens § 16-4 å fordele disse kostnadene ut på abonnenter som ikke har vannmåler. For å finansiere dette arbeidet vil derfor kommunedirektøren anbefale at det innføres et gebyr for leie av vannmålere.

Gjennomføringen av kontroll og utskifting er en omfattende jobb, som det ikke finnes ressurser til i dagens organisasjon. Kommunedirektøren ser derfor for seg at det opprettes en stilling som finansieres gjennom det tiltenkte gebyret. Gitt at vi har ca. 2000 abonnenter med vannmåler vil et gebyr på kr. 400 – 500 pr. år pr. måler gi et tilstrekkelig handlingsrom. Leie fastsettes av kommunestyret gjennom den årlige reguleringen av kommunale avgifter og gebyrer.

For å kunne gi mulighet for å innføre tvungen bruk av vannmåler for alle nye abonnenter og innføre gebyr for leie av vannmålere revideres gjeldene forskrift om vann- og avløpsgebyrer. Samtidig rettes og presiseres noen språklige uklarheter i dagens forskrift.

For å sikre tilstrekkelig tid til den gjenstående prosessen foreslås det at innføringen av ny forskrift utsettes til 1. juli 2026.

Forskriftsendringen krever at forslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn, før endelig vedtak fattes.